

Súd: Okresný súd Pezinok
Spisová značka: 12P/59/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1723201415
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomíra Krchníková
ECLI: ECLI:SK:OSPK:2023:1723201415.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Pezinok v Pezinku, v konaní pred sudkyňou JUDr. Ľubomírou Krchníkovou, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa G. M., U. XX.XX.XXXX, štátny občan Z., trvale bytom N., Z., v starostlivosti Centra pre deti a rodiny D., U. X, D., zastúpený poručníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v D., G. X, D., dieťa rodičov: matka - M. E. M., U. XX.XX.XXXX, R. G. R. XX, L., Z., t.č. I. XX/A. R., a otec - L. T. M., U. XX.XX.XXXX, K. R.: L. XX, L., Z., o návrhu matky na zrušenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd ruší ústavnú starostlivosť nad maloletým: G.O. M., U. XX.XX.XXXX nariadenú rozsudkom Okresného súdu Pezinok č.k. 12P 20/2023-62 zo dňa 30.05.2023 .

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom dourčeným súdu dňa 04.07.2023 žiadala matka o zrušenie ústavnej starostlivosti maloletému. Návrh odôvodnila tým, že na základe návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny D. bola jej nariadená ústavná starostlivosť rozsudkom Okresného súdu Pezinok pod sp. zn. 12/P/20/2023-62 zo dňa 30.05.2023. Týmto rozsudkom bol syn umiestnený do zariadenia Centra pre deti a rodiny D.. Syn bol s matkou aj so svojim otcom počas celého pobytu v centre v pravidelnom telefonickom kontakte. Zdravotný stav a finančná situácia matke neumožňovala prísť skôr na Slovensko a vyzdvihnúť si syna zo zariadenia. Dňa 28.06.2023 pricestovala na Slovensko, nakoľko sa jej zmenila životná situácia. V ten istý deň sa jej podarilo vybaviť si Potvrdenie o udelení tolerovaného pobytu na území Slovenskej republiky a taktiež ubytovanie cez Centrum pomoci. Je vyučenou krajčírkou a plánuje si v tomto odbore hľadať na Slovensku zamestnanie. So synom plánujú zostať žiť na Slovensku, syn plánuje dokončiť školu v ktorej dosahuje dobré výsledky a následne si tu chce nájsť aj prácu v odbore, ktorý vyštuduje.

2. Otec maloletého žije na Z., k návrhu sa nevyjadril, na pojednávaní sa nezúčastnil, súd vec prejednal v jeho neprítomnosti podľa § 31 Civilného mimosporového poriadku.

3. Na zistenie skutkového stavu veci súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s rodným listom maloletého, potvrdením o udelení tolerovaného pobytu na území SR, spisom tunajšieho súdu sp.zn. 5P/23/2022, sp.zn. 12P/1/2023, sp.zn. 12P/20/2023, správou Centra pre deti a rodiny Pezinok, ako aj ďalšími listinnými dôkazmi na vec sa vzťahujúcimi. Súd ďalej vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a zistil tento skutkový stav:

4. Po vypuknutí vojnového konfliktu na Z. prišiel maloletý na územie Slovenskej republiky bez sprievodu svojho zákonného zástupcu, pričom sa nachádzal v starostlivosti svojej sesternice. Okresný súd G. uznesením pod sp.zn. 2P/105/2022-9 zo dňa 17.06.2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým

maloletému za opatrovníka ustanovil G. G., s tým, že je oprávnená a povinná zastupovať maloletého v konaní o poskytnutie dočasného útočiska podľa zákona č. 480/2002 Z.z. azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pred orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, súdmi a inými inštitúciami v rámci Slovenskej republiky, na zastupovanie maloletého dieťaťa v súvislosti so zabezpečovaním zdravotnej starostlivosti na území Slovenskej republiky, na zastupovanie maloletého dieťaťa v oblasti výchovy a vzdelávania na území Slovenskej republiky. Okresný súd Bratislava I dňa 19.08.2022 pod sp.zn. 5PPom/2/2022-6 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletého zveril do starostlivosti Centra pre deti a rodiny D., U. X, D.. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia bolo, že opatrovníčka maloletého, v ktorej starostlivosti sa na maloletý na území Slovenskej republiky nachádzal, maloletého zanechala na Slovensku bez sprievodu, nezabezpečuje starostlivosť o maloletého. Maloletý sa tak ocitol na území Slovenskej republiky bez sprievodu zákonného zástupcu a nie je zabezpečená starostlivosť o neho. Preto je v záujme maloletého, aby v jeho situácii, kedy sa ocitol na území Slovenskej republiky, utekajúc z krajiny jeho pôvodu (Z.), bola starostlivosť o neho riadne zabezpečená. Maloletý bol do zariadenia umiestnený dňa 19.08.2022.

5. Okresný súd Pezinok uznesením pod sp.zn. 12P/152/2022 - 45 zo dňa 10.10.2022 zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu MB. sp.zn. 2P/105/2022-9 zo dňa 17.06.2022 a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v D., G. X, D. za poručníka maloletého z dôvodu, že sa ocitol na území Slovenskej republiky bez sprievodu a bez zákonného zástupcu, pričom ani jeden z rodičov maloletého nebol súdu v tom čase známy.

6. Rozsudkom Okresného súdu Pezinok pod sp.zn. 12P/20/2023-62 zo dňa 30.05.2023 súd maloletému nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodu, že po vypuknutí vojnového konfliktu na Z. prišiel maloletý na územie Slovenskej republiky, kde sa ocitol bez sprievodu zákonného zástupcu a nebola zabezpečená starostlivosť o neho.

7. Centrum pre deti a rodiny D. v správe zo dňa 21.09.2023 uvádza, že maloletý vyrastal na území Z. štátu, v oblasti N.. Má starších, už dospelých súrodencov - bratov. Jeden z nich má už svoje vlastné deti. Jeho rodičia sú rozvedení. Na Z. žil s matkou a dvomi jeho staršími súrodencami. Podľa udania maloletého, sa od svojich 13 - tich rokov musel starať o seba sám, nakoľko jeho matka má zdravotné problémy. Chodil na rôzne brigády, vďaka čomu mal finančné prostriedky. Maloletý je umiestnený na samostatnej skupine. Jeho adaptácia na skupine prebehla dobre, v podstate bez problémov. Maloletému boli hneď od začiatku vysvetlené pravidlá fungovania na skupine, ktoré sú nastavené spravodlivo pre všetky deti a je potrebné ich dodržiavať. Spočiatku sa maloletý veľmi ťažko prispôboval týmto pravidlám, často sa snažil o vyjednávanie a zmenu pravidiel, avšak postupom času sa im snažil, do určitej miery prispôbiť. Viditeľná zmena jeho správania nastala v mesiaci máj, kedy maloletý začal pociťovať v sebe napätie. Táto tenzia vychádzala z pravidiel, ktoré mal dodržiavať a často nastávali medzi nim a vychovávateľkami konfliktné situácie. Konflikt nastal napríklad vtedy, keď ho vychovávateľka nechcela pustiť na vychádzku, keď si chcel ísť kúpiť cigarety na pumpu, popri tom mal kľudový režim, nakoľko bol po operácii kolena. Konfliktné situácie sa začali hrotiť od mesiaca jún, kedy na Slovensko pricestovala jeho matka. Vzhľadom na okolnosti nemohol byť maloletý zverený do jej osobnej starostlivosti hneď (tak ako si to maloletý predstavoval). Maloletý je veľmi náladový a od jeho aktuálnej nálady závisí aj jeho správanie a komunikácia s vychovávateľkami na skupine. Vzhľadom na jeho tvrdú a nevyspytateľnú povahu si nerozumie ani s ostatnými deťmi na skupine. V školskom roku 2022/2023 navštevoval Súkromnú odbornú strednú školu automobilovú 3 - ročný odbor autoopravár - mechanik. 1. ročník. V škole sa mu darilo veľmi dobre, javil sa ako veľmi húževnatý a snaživý. Na polročnom vysvedčení prosperoval s vyznamenaním - bol klasifikovaný jednotkami a štyrmi dvojkami. Prejavil záujem o absolvovanie prijímacích skúšok na 4 - ročný maturitný odbor Autotronik. V máji 2023 prijímacie skúšky absolvoval a na základe toho ho na predmetný odbor prijali. Koncoročné výsledky mal zhoršené o jeden stupeň takmer z každého predmetu. Keď zistil, že ho prijali na maturitný odbor tak z učenia poľavil a prestal sa snažiť. V septembri 2023 nastúpil na maturitný odbor 1. ročník na tej istej škole. Prvé dni v škole bol v odpore a nechcelo sa mu do školy chodiť. Riaditeľku centra žiadal, aby mu podpísala individuálny školský plán, s čím nesúhlasila. Po dohováraní sa jeho dochádzka zlepšila, avšak stále mu ostáva 20 neospravedlnených hodín. Zdravotný stav maloletého je dobrý. Matka maloletého prišla na Slovensko 28.06.2023. Navštívila Centrum a stretla sa s maloletým. Od jej príchodu na Slovensko je s maloletým v intenzívnom kontakte. Pravidelne sa stretávajú a maloletý s ňou chodí na vychádzky. Matka žila najprv na ubytovni, od mesiaca september si zabezpečila do prenájmu 2 - izbový byt. na ktorý využíva prostriedky z príspevku na bývanie. Od mesiaca júl pracuje ako pomocná sila v kuchyni. Dňa 18.09.2023 sa konalo stretnutie s matkou na základe blížiaceho sa pojednávania. Matka si zastáva názor, že chce aby bol

maloletý zverený do jej osobnej starostlivosti a urobí všetko pre to, aby pokračoval v štúdiu a zmaturoval na škole, ktorú si sám vybral. Maloletý sa veľmi potešil, keď matka prišla kvôli nemu na Slovensko, pretože celý čas po tom túžil. Jeho túžba odísť z nášho zariadenia bola veľmi silná od začiatku, ale nakoľko nemal ísť ku komu, vedel svoje správanie korigovať a pravidlá dodržiavať v rámci možnosti. Keď prišla matka na Slovensko jeho správanie a dodržiavanie pravidiel na skupine sa veľmi zhoršilo. Voči vychovávateľkám začal vystupovať veľmi sebedovomo až arogantne. Jeho príchody na skupinu boli často v neskorších nočných hodinách. Často nemal náladu sa s vychovávateľkami rozprávať, nechcel sa s nimi dohodnúť kam ide a kedy príde. Stávalo sa, že nezdvíhal telefón, keď sa vychovávateľka obávala, kde je a volala mu. Toto jeho arogantné správanie začalo narúšať celý chod samostatnej skupiny. Maloletému dohovárali vychovávateľky a aj riaditeľka zariadenia. Maloletý pochádza z krajiny a oblasti, kde sa štát o jeho práva a aj povinnosti veľmi nezaujímal. V mladom veku sa musel vedieť postarať sám o seba, byť samostatný a nemusel sa podriaďovať dospelšej autorite. S týmto má maloletý problém celý čas, čo je v našom zariadení a náš záujem a starostlivosť o neho vníma ako obmedzovanie, čo aj často verbalizuje. Matka maloletého splnila všetky podmienky pre to, aby jej mohol byť maloletý zverený do starostlivosti (vhodné bytové podmienky, práca). Maloletý nemá záujem vyrastať v zariadení, prispôbiť sa podmienkam, chce žiť s matkou, uvádza, že má záujem dokončiť si školu.

8. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny R. v správe zo dňa 20.09.2023 uviedol, že dňa 14.09.2023 ohlásené šetrenie pomerov v domácnosti matky maloletého. Matka býva v 3-izbovom, štandardne zariadenom rodinnom dome. Na prízemí sa nachádza kuchyňa, ktorá je spojená s obývačkou, na poschodí sa nachádzajú tri izby. Jednu izbu má matka maloletého. Okrem matky maloletého v dome bývajú ďalšie dve osoby, ktoré chodia pracovať na turnusy do A.. Hygiena domu je na dobrej úrovni. K domu patrí veľká záhrada. Maloletý má v izbe spolu s matkou zariadený svoj kútik, kde má posteľ, stôl, stoličku a skriňu. S matkou aj otcom je v telefonickom kontakte. Matka maloletého si toho času hľadá prácu. Otec maloletého, ktorý ostal na Z., posielal 500,- Eur mesačne. Nájomné za dom platí štát. Potravinové zásoby v domácnosti sú dostatočné. Maloletý má v domácnosti matky vytvorené vhodné podmienky pre napĺňanie jeho potrieb a priaznivý fyzický, psychický a sociálny vývin.

9. Matka na pojednávaní dňa 28.09.2023 uviedla, že situácia v ich krajine sa vyvinula tak, že maloletý s otcom chcel opustiť Z., otca nepustili cez hranice, preto syn odišiel na Slovensko so sesternicou. Potom zostal sám a následne sa rozhodlo, že bol umiestnený do centra. Na Slovensku dostala štátut odídencia. Je zamestnaná ako pomocná sila v kuchyni v hotelovom komplexe cez agentúru. Mesačne si viem zarobiť aj 850,- eur. Ubytovanie jej našla pani z centra. Jedná sa o väčší rodinný dom, má tam k dispozícii jednu izbu, kuchyňu a sociálne zariadenie majú spoločné. Nájom sa platí zo štátneho programu. Otec maloletého jej zasiela 100 - 200,- eur a synovi tiež tak, keď potrebuje mu pošle 100 - 200,- eur. Je v záujme syna ale aj v jej aby doštudoval školu a bude dohliadať na to aby chodil do školy a v prípade, že bude mať voľný čas môže aj brigádovať ale iba cez prázdniny a víkendy.

10. Maloletý na pojednávaní uviedol, že cez prázdniny pracoval. Viem si zarobiť 850 - 1000,- eur. Prvé 4 dni som nechodil do školy, ale si to rozmyslel a už chodí riadne do školy aj na prax. Prisľúbil, že si dokončí školu a bude študovať aj na vysokej škole.

11. Poručník maloletého navrhol súdu zrušiť ústavnú starostlivosť maloletému, s tým, že budú priebežne vykonávať dohľad nad maloletým.

12. Právomoc Slovenských súdov na konanie v tejto veci je daná podľa Článku 30 Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o právnej pomoci a právnych vzťahoch číslo 95/1983 Zb.,

13. Podľa článku 30 ods. 1 Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o právnej pomoci a právnych vzťahoch číslo 95/1983 Zb. Právne vzťahy medzi rodičmi a deťmi sa spravujú právnym poriadkom zmluvnej strany, na území ktorej dieťa trvale žije.

14. Podľa článku 30 ods. 2 Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o právnej pomoci a právnych vzťahoch číslo 95/1983 Zb. Na rozhodovanie o právnych vzťahoch medzi rodičmi a deťmi je daná právomoc súdov zmluvnej strany, ktorej právny poriadok sa použil podľa odsekov 1 a 2.

15. Podľa Čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

16. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

17. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

18. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

19. Ústavná starostlivosť maloletému bola nariadená rozsudkom Okresného súdu Pezinok pod sp.zn. 12P/20/2023-62 zo dňa 30.05.2023 z dôvodu, že po vypuknutí vojnového konfliktu na Z. prišiel maloletý na územie Slovenskej republiky, kde sa ocitol bez sprievodu zákonného zástupcu a nebola zabezpečená starostlivosť o neho. Dňa 28.06.2023 pricestovala na Slovensko matka maloletého, nakoľko sa jej zmenila životná situácia. Od jej príchodu bola s maloletým v intenzívnom kontakte. Matka má na Slovensku zabezpečené bývanie, má prácu. Maloletý má v domácnosti matky vytvorené vhodné podmienky pre napĺňanie jeho potrieb a priaznivý fyzický, psychický a sociálny vývin. Nakoľko mal súd na základe vykonaného dokazovania preukázané, že zanikli dôvody, pre ktoré bola ústavná starostlivosť maloletému nariadená, súd ústavnú starostlivosť zrušil.

20. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia na Okresnom súde Pezinok. (§ 356 Civilného sporového poriadku, a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku)

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. (§127 ods. 1 Civilného sporového poriadku)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. (§127 ods. 2 Civilného sporového poriadku)

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 Civilného sporového poriadku)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 Civilného sporového poriadku)

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku)